

Litteratur

Naturen sätter stopp för gruvsdrift

I boken *Guldfieber* skildras vad som händer när fördämningarna brister och hur en blandning av vatten och girighet till slut blir dödlig för den som drabbas hårdast. Naturen får sista ordet i tvisten om exploatering av ett berg.

I **DET NATURSKÖNA** Nykvarn i Tjeckien står kampen mellan dem som drabbats av guldfieber och dem som vill bevara den vackra naturen i nationalparken i närheten. Svenska Klara, nyexaminerad geolog, hamnar mitt i alltihopa. Tack vare tjeckiska föräldrar förstår hon språket men hon har svårt att begripa sig på människorna som just lämnat den kommunistiska eran bakom sig och lär sig att navigera i en kapitalistisk värld.

Dagmar Zitkova, till vardags journalist på tidningen *Automation*, har skrivit en spänningsroman om gruvsdrift.

Girigheten fanns visserligen även på den röda tiden men när marknaden ersatt Marx blommar den ut för fullt. Turisterna med sina pengar är den uppenbara faran, eftersom människorna

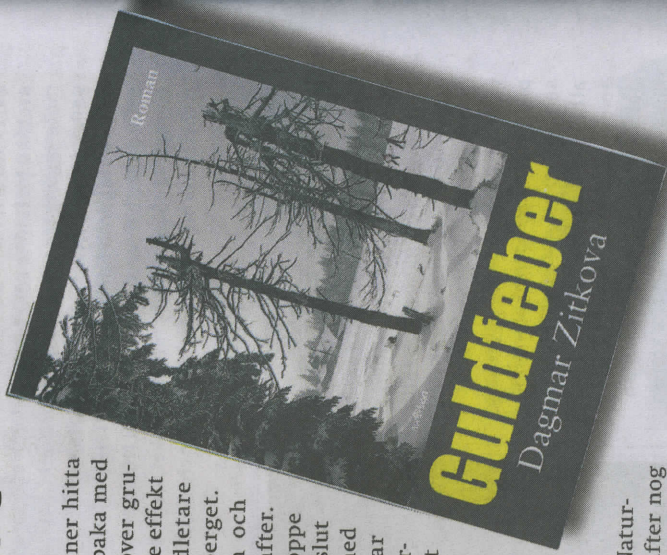
som besöker den vackra trakten också förstör den. Men de kommer med pengar och därför finns det personer i Nykvarn som gärna vill se ännu fler turister.

Man undrar hur det ska gå med skidbacken mitt i det vackra. Men utefter bokens sidor börjar ett nytt hot avteckna sig: en processindustri för, i form av gruvnäring. Det handlar om den urgamla drömmen om guld. Mitt i allt det vackra fanns tidigare en arsenikgruva. Arsenik dödar förvisso, men guld är nog så farligt. Några drömmar om att det även ska finnas guld i gruvan och det är vad som leder till den katastrof som sätter punkt för berättelsen.

FÖRFATTAREN DAGMAR ZITKOVA, som skriver om industriell verksamhet på tidningen *Automation* till vardags, ger korta lektioner i gruvsdrift och om halter när gruvsdriften blir lönsam. Kanske kunde någon ha blivit rik på guld. Den frågan besvarar inte boken.

För innan någon hinner hitta guldlet slår naturen tillbaka med full kraft. Ett ösregn över gruvberget får en förödande effekt när en oförsiktig guldletare börjar stöka runt på berget. Han flyttar på en sten och släpper lös naturens krafter. De samlar ihop sig droppe för droppe och blir till slut en störtflod som river med sig såväl gulddrömmar som människor. Den personen som var allra svårast drabbad av guldfiebern går under i vattenmassorna, dödad av sin egen oförmåga att sätta stopp för sina begär och en lång serie olyckliga omständigheter. Naturskyddarna hade inte krafter nog att stå emot guldbegäret, men till slut ser det ändå ut som om de fick naturen på sin sida. ●

KERSTIN LUNDELL

GULDFEBER

Dagmar Zitkova
Aveförlaget

